

Staalfabriek vol muzikale machines

Willemijn in 't Veld

Een doordeweeksedag in een kleine fabriek, 's ochtends heel vroeg. Nog even is het stil. De machines staan roerloos te wachten. Een voor een druppelen de werklieden de werkplaats binnen, mompelen goeiemorgen, trekken hun werkkleding aan en zetten een helm op. De radio gaat aan. Arbeidsvitaminen uit de jaren zeventig. Eén druk op de knop en de machines beginnen te ratelen. De dag is begonnen.

Jeugd

De werkplaats waarin de voorstelling 'Staal' zich afspeelt, ziet er schitterend uit. Echt dan echt, met lockers waarin de werknemers hun spullen kunnen opbergen en een klein kantoorje met luxaflex voor de ramen, waarin een onzichtbare baas toezicht houdt op zijn personeel. Alie machines produceren samen een heis kabaal. Zo gaat dat in een fabriek. De werknemers weten precies wat hen te doen staat en dat doen ze, schijnbaar zonder na te denken over het hoe en waarom, de hele dag door.

Jeugdtheatergezelschap Unieke Zaken brengt in 'Staal' met veel humor de dagelijkse sleur in een fabriek tot leven. Routineus plakt een juffrouw een deksel op een blik en draait er een stuk tape om.

Aan de werkbank slaat haar collega oude blikken plat, zodat ze kunnen worden hergebruikt. Nummer drie vouwt karton tot dozen en coördineert het vervoer van de volle dozen, die met een liftje naar de andere kant van de werkplaats worden overgebracht. Dat kan slimmer, denk je als je hen bezig ziet, maar efficiënt produceren speelt in deze fabriek geen rol. Hier wordt gewoon gewerkt en als de zoemer gaat is het tijd voor koffie.

Vraag een kind wat voor werk zijn vader doet en het antwoord is verrassend simpel. Vader maakt tekeningen, vergadert, rijdt in een vrachtwagen, typt op een computer, vangt boeven of verkoopt spullen. Die vereenvoudigde werkelijkheid brengt het Alkmaarse gezelschap in het eerste deel van 'Staal' prachtig in beeld.

Maar deze gedetailleerd uitgewerkte scènes vormen slechts de aanloop tot het echte spektakel.

De komst van een schoonmaker verstoort de gang van zaken op de werkvloer en veroorzaakt een enorme chaos. Terwijl hij poetst en stoft, verzet hij dozen en verplaatst gereedschap, zodat de drie anderen struikelen over spullen die niet staan waar ze horen te staan. De wanorde neemt angst-aanjagende proporties aan, maar wie goed kijkt ziet dat er tegelijk wordt gebouwd aan een heel nieuw instrumentarium.

Jeugdvoorstelling 'Staal' door Unieke Zaken. (Foto Mans Lenards)

Nutteloze blikken krijgen een tweede leven, technisch gereedschap verandert in drumstokjes en alle machines blijken dienst te kunnen doen als percussie-instrument.

Ook de personages veranderen. De slome man met z'n sigaret blijkt over een dwingend innerlijk ritme te beschikken, dat hij uitleeft op koffiekopjes en lege vaten. De truttige juffrouw ontpopt

zich als vurige leading lady. Heel het suffice staalbedrijf verandert in een bruisende firma à la Slagerij van Kampen en het concert gaat door tot heel de werkplaats swingt.

'Staal' door Unieke Zaken. Vanaf 6 jaar. Premièr: Theater De Lieve Vrouw Amersfoort, zo 11 mrt, 14.30 uur. Tournee. In de regio: Blaauwe Zaal Utrecht, vr 4 mei, 15.00 uur.